

Moderne tijd

11 maximumscore 4

Voorbeeld van een juist antwoord is:

- De socialist gebruikt bron 8 om aan te tonen dat arbeiders verbetering van hun lot moeten bevechten / zich moeten organiseren, wat aansluit bij zijn socialistische idealen
- De socialist gebruikt bron 7 niet, omdat hierin wordt beschreven dat de rolpatronen gelijk blijven / arbeiders 'een heer' willen worden, wat niet past bij de gedachte van arbeiders die de macht willen overnemen van de bourgeoisie

2

2

12 maximumscore 4

Kern van een juist antwoord is:

- Vanaf 1870 komt in Duitsland de industrialisatie goed op gang, waarbij de behoefte ontstaat aan afzetmarkten en grondstoffen, die in koloniën gevonden kunnen worden
- Bij de Conferentie van Berlijn worden afspraken gemaakt over de verdeling van Afrika onder Europese landen, de *Gesellschaft* wil dat Duitsland daarin meedoet

2

2

13 maximumscore 3

Kern van een juist antwoord is:

- Nationalisme
- want het nationalisme in de Europese staten bevorderde een klimaat waarin conflicten konden uitgroeien tot een oorlog omdat geen enkel land aan de ander iets kon toegeven / de eer van het vaderland in het geding was / elk land overtuigd was van zijn eigen kracht

1

2

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

14 maximumscore 3

Kern van een juist antwoord is:

- Het Dawesplan zorgt (vanaf 1924) voor een herstel van de Duitse economie
- Jordaan geeft de mening weer dat het Duitse economische herstel het gevaar van een Duitse herbewapening dichterbij kan brengen door het afbeelden van een smid (Duitsland) in het licht als positief beeld, gecombineerd met het negatieve beeld van een Duitse soldaat als schaduw / in het duister

1

2

15 maximumscore 2

Kern van een juist antwoord is:

De les van de leraar sluit aan bij de Neurenbergerwetten (waarbij de joden in Duitsland hun rechten verliezen en tweederangs burgers worden) wat blijkt uit de bron omdat de leerlingen moeten leren dat joden een gevaar vormen / veracht moeten worden.

16 maximumscore 2

Voorbeeld van een juist antwoord is:

Bella From heeft er waarschijnlijk voor gekozen om haar werk in dagboekvorm te gieten om te suggereren dat alles precies zo is gebeurd als zij beschrijft om hiermee de betrouwbaarheid van haar verhaal te vergroten / overtuigender over te komen.

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

17 maximumscore 3

Kern van een juist antwoord is:

- In de nazi-opvatting stond de rassenleer centraal 1
- waardoor het doel van de oorlogvoering in het westen (woonplaats van andere Germaanse volken) bezetting was / opname in een Groot-Germaans Rijk was, terwijl Oost-Europa werd veroverd als gebiedsuitbreiding / het veroveren van Lebensraum 2

18 maximumscore 4

Voorbeeld van een juist antwoord is:

- Stalin stelt dat de Verenigde Staten Taiwan en Korea hebben 'gestolen' / als agressor moeten worden gezien in het Korea-conflict, waarbij ze slechts hun eigenbelang voorop stellen (dit is imperialistisch gedrag) 2
- De containmentpolitiek is volgens Stalin niet effectief, omdat volgens hem de soldaten niet achter de oorlog in Korea staan omdat zij doorzien dat de communisten niet de ware agressors zijn in deze oorlog (wat het effect van de containmentpolitiek ondermijnt) 2

19 maximumscore 2

Uit het antwoord moet blijken dat de Sovjet-Unie onder Stalin een totalitaire dictatuur was, waarin Stalin het beleid bepaalde (waardoor deze bron een officiële weergave is van het gevoerde beleid).

20 maximumscore 2

Kern van een juist antwoord is:

- (Het neerslaan van) de Hongaarse Opstand / de inval van het Rode Leger In Hongarije 1
- De bestorming in Amsterdam van Felix Meritis / het gebouw waar De Waarheid wordt gedrukt 1

21 maximumscore 2

Kern van een juist antwoord is:

De komst van de Surinamers met hun eigen cultuur draagt bij aan het ontstaan van een multiculturele samenleving in Nederland, als zij besluiten zich definitief in Nederland te vestigen / niet terug te keren naar Suriname.

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

22 maximumscore 2

Kern van een juist antwoord is:

Robert Kennedy trekt in twijfel of het indammen van het communisme / de containmentpolitiek (eerst zitten ze 19.000 kilometer verderop en nu misschien maar 17.000), een reden is om oorlog te voeren / mensen te doden in Zuid-Vietnam.

Opmerking

Als in het antwoord geen verwijzing naar de containmentpolitiek (of een omschrijving daarvan) plaatsvindt, worden geen scorepunten toegekend.

23 maximumscore 3

Kern van een juiste redenering is:

- Onder invloed van 'de toenemende westerse welvaart die vanaf de jaren zestig van de twintigste eeuw aanleiding gaf tot ingrijpende sociaal-culturele veranderingsprocessen' (of een omschrijving daarvan) 1
- groeide (binnen en buiten) de Verenigde Staten vooral onder jongeren de protestbeweging tegen de Vietnamoorlog. Robert Kennedy probeert in dit interview de opkomende protestgeneratie voor zich te winnen met zijn kritiek op deze oorlog 2

24 maximumscore 2

Kern van een juist antwoord is:

Chroesjtsjov wilde nucleaire wapens plaatsen op Cuba / dreigde met het laten doorvaren van de schepen met raketten, wat in strijd is met het instellen van atoomvrije zones / het voorkomen van conflicten met de Westerse wereld / zijn politiek van vreedzame co-existentie.

25 maximumscore 2

Kern van een juist antwoord is:

- Na de reële dreiging van het uitbreken van een atoomoorlog door de Cubacrisis, wordt gezocht naar mogelijkheden om het gevaar van het uitbreken van een atoomoorlog in te perken 1
- De besproken incidenten passen goed bij de Koude Oorlog, omdat beide partijen elkaar hierbij uitdagen maar niet overgaan tot directe gevechtshandelingen / naar detente/ontspanning streven 1

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

26 maximumscore 2

Kern van een juist antwoord is:

Door SALT-1 werden de wapens ingeperkt, waardoor de oorlogsdreiging afnam en mogelijk ook de incidenten boven en op zee, terwijl tegelijkertijd door het andere verdrag conflicten werden opgelost door overleg.

27 maximumscore 2

Voorbeeld van een juist antwoord is:

- Valtman geeft de mening weer dat de politiek van Gorbatsjov heeft bewerkstelligd dat het communisme is gevallen / Gorbatsjov de communistische idealen heeft verraden 1
- wat hij in de prent laat zien door Gorbatsjov af te beelden die (door zijn beleid) het communisme begraafte (terwijl de communistische leiders Marx, Lenin en Stalin toekijken) 1